

Załącznik nr 1 do
Zarządzenia nr 34/2024
Dyrektora Instytutu Energetyki
- Państwowego Instytutu Badawczego
z dnia 17 września 2024 r.

***Procedura zgłaszania przypadków nieprawidłowości oraz
ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa
(tzw. sygnalistów)
w Instytucie Energetyki
– Państwowym Instytucie Badawczym***

Celem niniejszej procedury jest wdrożenie zasad zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L z 2019 r. nr 305, str. 17).

§ 1

Przez użyte w procedurze określenia rozumie się:

- 1) anonim – zgłoszenie dokonane przez osobę, co do której nie jest możliwa identyfikacja tożsamości;
- 2) działania odwetowe – bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie, związane z dokonaniem zgłoszenia nieprawidłowości, którego celem lub skutkiem jest pogorszenie sytuacji osoby dokonującej zgłoszenia lub osoby z nią związanej;
- 3) działania następcze – działania podjęte przez odbiorcę zgłoszenia w celu oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu oraz, w stosownych przypadkach, w celu zaradzenia naruszeniu będącemu przedmiotem zgłoszenia, w tym poprzez takie działania jak dochodzenie wewnętrzne, postępowanie wyjaśniające, wniesienie oskarżenia, działania podejmowane w celu odzyskania środków lub zamknięcie procedury;
- 4) informacje na temat naruszeń – dowody potwierdzające faktyczne naruszenia, jak również uzasadnione podejrzenia co do potencjalnych naruszeń, których jeszcze nie popełniono;
- 5) kontekst związany z pracą – obecne lub przyszłe działania związane z pracą, w ramach których – niezależnie od charakteru tych działań – osoby mogą uzyskać informacje na temat naruszeń i doświadczyć działań odwetowych w przypadku zgłoszenia takich informacji;
- 6) naruszenie – działanie lub zaniechanie, które jest niezgodne z prawem;
- 7) osoba dokonująca zgłoszenia – osoba fizyczna lub prawna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informacje na temat naruszeń uzyskane w kontekście związanym z pracą;
- 8) osoba pomagająca w dokonaniu zgłoszenia – osoba fizyczna lub prawna, która pomaga osobie dokonującej zgłoszenia w tej czynności i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 9) osoba, której dotyczy zgłoszenie – osoba fizyczna lub prawna, która jest wskazana w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia lub która jest z nim powiązana;
- 10) zgłoszenie – przekazanie informacji na temat naruszenia, do którego doszło lub może dojść w organizacji, w której osoba zgłaszająca pracuje lub pracowała, lub w innej organizacji, z którą utrzymuje lub utrzymywała kontakt w kontekście wykonywanej pracy.

§ 2

Przedmiotem zgłoszenia mogą być w szczególności:

- 1) naruszenia praw człowieka stwarzające lub mogące stwarzać zagrożenia życia, zdrowia lub wolności osobistej;
- 2) naruszenia praw pracowniczych, w tym mobbing i dyskryminacja oraz wszelkie formy nadużyć stosunku zależności w relacjach pracowniczych lub służbowych w tym obowiązków wynikających z ustawy o instytutach badawczych;
- 3) naruszenia stwarzające lub mogące stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego lub środowiska;
- 4) działania o charakterze korupcyjnym, w tym łapownictwo czynne lub bierne, oszustwo, fałszerstwo, wyłudzenie lub poświadczenie nieprawdy;
- 5) działania na szkodę Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego bądź podmiotów, z którymi Instytut współpracuje;
- 6) naruszenia obowiązków publicznych, w tym podatkowych;
- 7) działalność zmierzająca do zatajenia któregośkolwiek z naruszeń wymienionych w punktach 1 – 6.

§ 3

1. Za zapewnienie wdrożenia procedury, w tym zapewnienie zasobów niezbędnych do realizacji zadań wynikających z niniejszej procedury odpowiada Dyrektor Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego, który realizuje cele określone Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.
2. Za wykonywanie zadań wynikających z procedury w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym odpowiada Magdalena Stelmaszczyk, w szczególności poprzez:
 - a) przyjmowanie zgłoszeń;
 - b) prowadzenie rejestru zgłoszeń;
 - c) zapewnienie rozpatrzenia każdego zgłoszenia, tj. prowadzenie postępowań wyjaśniających w tym żądania wyjaśnień w związku ze zgłoszeniem od wszystkich pracowników Instytutu;
 - d) spełnienie obowiązku informacyjnego wobec osoby dokonującej zgłoszenia, w szczególności udzielenie odpowiedzi oraz informowania o postępie przeprowadzonych wyjaśnień i wyniku postępowania wyjaśniającego;
 - e) zapewnienie poufności osobie dokonującej zgłoszenia;
 - f) zapewnienie bezstronności podczas prowadzonych postępowań;
 - g) prowadzenie kampanii informacyjnych wśród pracowników Instytutu w zakresie możliwości dokonywania zgłoszeń w szczególności ich wagi dla prawidłowego funkcjonowania Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego;
 - h) uzgadnianie wniosków o rozwiązanie umowy o pracę z inicjatywy pracodawcy – udzielanie informacji o przysługującej ochronie związanej z działaniami sygnalizacyjnymi.
3. Pracownicy Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego są zobligowani do:
 - a) przestrzegania przepisów prawnych przy wykonywaniu powierzonych zadań;
 - b) zgłaszania wszelkich zauważonych nieprawidłowości;
 - c) udostępniania informacji niezbędnych do wyjaśnienia nieprawidłowości;
 - d) przeciwdziałania nieprawidłowościom.

Pracownicy składają stosowne oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą wraz ze zobowiązaniem do jej stosowania zgodnie z wzorem stanowiącym Załącznik nr 3 do niniejszej Procedury. Podpisane oświadczenia przechowywane są w aktach osobowych pracowników.

§ 4

1. Zgłoszenia dokonywane mogą być poprzez dedykowane poufne kanały zgłoszeń funkcjonujące w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym:
 - a) za pomocą poczty elektronicznej - adres mailowy: **sygnalista@ien.com.pl**, w zaszyfrowanym pliku lub bez zabezpieczeń, jeśli nie jest możliwe zaszyfrowanie informacji. Szyfr do pliku należy przekazać osobie odpowiedzialnej za procedurę wiadomością tekstową pod nr 797 905 366;
 - b) w formie listownej na adres: Instytut Energetyki - Państwowy Instytut Badawczy, ul. Mory 8, 01-330 Warszawa, koniecznie z dopiskiem na kopercie, np. „zgłoszenie nieprawidłowości do rąk własnych Magdaleny Stelmaszczyk”;
 - c) telefonicznie pod numerem telefonu 797 905 366, każdego dnia od godz. 9:00 do godz. 12:00.
 - d) osobiście osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń w miejscu pracy osoby, tj. w Jednostce Centralnej IEN-PIB, w terminie uzgodnionym uprzednio telefonicznie.
2. Osoba odpowiedzialna za procedurę dokumentuje zgłoszenie w formie karty zgłoszenia, protokołu i nagrania rozmowy.
3. Zgłoszenie może mieć charakter:
 - a) jawny, gdy osoba dokonująca zgłoszenia zgadza się na ujawnienie swojej tożsamości osobom zaangażowanym w wyjaśnienie zgłoszenia;
 - b) poufny, gdy osoba dokonująca zgłoszenia nie zgadza się na ujawnienie swoich danych i dane podlegają utajnieniu;

- c) anonimowy, gdy w żaden sposób nie można zidentyfikować osoby dokonującej zgłoszenia.

§ 5

1. Zgłoszenie powinno zawierać, jeśli to możliwe:
 - a) dane osoby zgłaszającej, tj. imię, nazwisko, stanowisko, miejsce pracy (nie dotyczy anonimów);
 - b) datę i miejsce sporządzenia;
 - c) dane osób, które dopuściły się naruszenia prawa, tj. imię, nazwisko, stanowisko, miejsce pracy;
 - d) opis nieprawidłowości oraz ich daty.
2. Zgłoszenie dodatkowo może zostać udokumentowane zebranymi dowodami i wykazem świadków.
3. Wzór karty zgłoszenia stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej procedury i jest dostępny w intranecie w zakładce formularze. Formularz zgłoszenia, którego wzór stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej Procedury jest dostępny na stronie internetowej Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego w zakładce formularz dla Sygnalistów .

§ 6

1. Zgłoszenia, o których mowa w § 4 rejestrowane są przez osobę odpowiedzialną za procedurę zgodnie ze wzorem rejestru określonym w Załączniku nr 4 do procedury. W przypadku zgłoszenia zawierającego dane osobowe osoby dokonującej zgłoszenia osoba odpowiedzialna za procedurę w terminie 7 dni roboczych wysyła potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.
2. Osoba odpowiedzialna za procedurę dokonuje weryfikacji zgłoszenia, a następnie przekazuje Dyrektorowi Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego do akceptacji propozycję dalszych działań następczych, które uzgadnia w miarę potrzeby z Radcą Prawnym w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym. Kolejne czynności podejmowane są bez zbędnej zwłoki.
3. Wyniki przedstawiane są w terminie do 3 miesięcy, w tym osobie dokonującej zgłoszenie, jeśli wskazała sposób informowania o sprawie. W uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać wydłużony do 6 miesięcy, o czym należy poinformować osobę dokonującą zgłoszenia.

§ 7

1. Zgłoszenia traktowane są z należytą powagą i starannością w sposób poufny, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada bezstronności i obiektywizmu.
2. Podczas rozpatrywania zgłoszeń wszyscy uczestnicy postępowania są zobowiązani do:
 - a) prowadzenia postępowania w taki sposób, aby uniknąć postępowania odwetowego wobec zgłaszającego lub osoby z nim związanej;
 - b) dołożenia należytej staranności, aby uniknąć podjęcia decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia pracowników i osób, których zgłoszenie dotyczy.

§ 8

1. W wyniku przeprowadzonych działań następczych zgłoszenie może zostać uznane za:
 - a) zasadne i wówczas podejmowane są działania naprawcze lub zawiadamia się organy ścigania;
 - b) bezzasadne (nieznajdujące potwierdzenia) i wówczas oddala się zgłoszenie.

§ 9

1. Ochronie podlegają osoby, które dokonały zgłoszenia i osoby, które pomagały w dokonaniu zgłoszenia, jeśli działały w dobrej wierze, tj. na podstawie uzasadnionego podejrzenia

mającego odzwierciedlenie w posiadanych informacjach, które obiektywnie uprawdopodobniają zgłaszane nieprawidłowości. Motywy osób dokonujących zgłoszenia, jakimi kierują się dokonując zgłoszenia, nie mają znaczenia dla objęcia ich ochroną.

2. Osoby dokonujące zgłoszeń w złej wierze, zgłoszeń niepoważnych lub stanowiących nadużycie, które w momencie zgłaszania celowo i świadomie przekazały błędne lub wprowadzające w błąd informacje, nie korzystają z ochrony.

§ 10

1. Osobie dokonującej zgłoszenia oraz osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia Dyrektor Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego zapewnia ochronę przed możliwymi działaniami odwetowymi, a także przed szykanami, dyskryminacją i innymi formami wykluczenia lub nękania przez innych pracowników.
2. Zapewniając ochronę, o której mowa w ust. 1 pracodawca, w szczególności:
 - a) podejmuje działania gwarantujące poszanowanie zasady poufności i anonimowości danych, ochronę tożsamości na każdym etapie postępowania wyjaśniającego, jak i po jego zakończeniu, z zastrzeżeniem § 11;
 - b) doprowadza do ukarania, zgodnie z Regulaminem Pracy pracowników, którym udowodnione zostało podejmowanie jakichkolwiek działań represyjnych i odwetowych względem osoby dokonującej zgłoszenia lub osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia;
 - c) monitoruje sytuację osoby zatrudnionej w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym, która dokonała zgłoszenia lub osoby, która pomagała w dokonaniu zgłoszenia i nie dopuszcza do pogorszenia w zakresie praw pracowniczych takiej osoby, jeśli mogłoby mieć to bezpośredni lub pośredni związek ze złożonym przez nią zawiadomieniem;
 - d) w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia działań zmierzających do pogorszenia sytuacji prawnej lub faktycznej osoby dokonującej zgłoszenia oraz osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia Dyrektor Instytutu Energetyki – Państwowego Instytutu Badawczego podejmuje wszelkie kroki przewidziane prawem w celu udaremnienia lub niwelacji skutków takich działań.
3. Działania, o których mowa w ust. 2 pkt a) obejmują przede wszystkim:
 - a) ograniczenie dostępu do informacji wyłącznie dla osób uprawnionych w ramach postępowania wyjaśniającego, a także procesu zapewnienia ochrony osobie dokonującej zgłoszenia oraz osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia;
 - b) odebranie od osób uprawnionych do dostępu do informacji pisemnych oświadczeń o zobowiązaniu do zachowania w poufności informacji pozyskanych w postępowaniu wyjaśniającym lub w procesie ochrony osoby dokonującej zgłoszenia oraz osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia;
 - c) ukaranie osób, którym udowodnione zostało, że nie dotrzymały zobowiązania, o którym mowa powyżej, zgodnie z Regulaminem Pracy.

§ 11

Osobę dokonującą zgłoszenia należy każdorazowo informować o okolicznościach, w których ujawnienie jej tożsamości stanie się konieczne, np. w razie wszczęcia postępowania karnego.

§ 12

W sprawach nieuregulowanych niniejszą procedurą zastosowanie mają odpowiednie przepisy, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, Kodeksu pracy, Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego.

Karta zgłoszenia
(załącznik do karty informacyjnej)

1. Imię i nazwisko (niewymagane w przypadku zgłoszenia anonimowego)
.....
2. Adres na który należy kierować informacje dotyczące sprawy (niewymagane w przypadku zgłoszenia anonimowego)
.....
3. Krótki opis nieprawidłowości oraz data, miejsce zaistnienia nieprawidłowości lub data i miejsce pozyskania informacji o nieprawidłowościach
.....
.....
4. Opis sytuacji lub okoliczności, które doprowadziły lub mogą doprowadzić do wystąpienia nieprawidłowości
.....
.....
.....
.....
5. Wskazanie osoby, której dotyczy zgłoszenie
.....
.....
6. Wskazanie ewentualnych świadków
.....
.....
7. Wskazanie ewentualnych dowodów i informacji, jakimi dysponuje zgłaszający, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania nieprawidłowości
.....
.....
.....

.....
data i czytelny podpis osoby dokonującej zgłoszenia
(nie dotyczy zgłoszenia w formie anonimu)

Formularz zgłoszenia nieprawidłowości

Data sporządzenia:
Czy zgłoszenie ma charakter anonimowy: TAK ☐ NIE ☐
Zgłoszenie imienne: Imię i nazwisko: Dane kontaktowe lub sposób w jaki można poinformować zgłaszającego o przyjęciu zgłoszenia oraz o stanie sprawy:
Wnoszę o utajnienie moich danych osobowych: TAK ☐ NIE ☐
Jakiego obszaru nieprawidłowości dotyczy Twoje zgłoszenie? ☐ działania o charakterze korupcyjnym ☐ konflikt interesów ☐ mobbing ☐ inne.....
Treść zgłoszenia <i>Opisz szczegółowo swoje podejrzenia oraz okoliczności ich zajścia zgodnie z wiedzą, którą posiadasz: (z poniższej listy wybierz elementy, które najlepiej pasują do sytuacji, którą chcesz opisać)</i> ☐ Podaj dane osób, które dopuściły się nieprawidłowości, których dotyczy zgłoszenie (nazwiska, stanowiska). ☐ Podaj dane osób, które mogły stać się ofiarami nieprawidłowości. ☐ Jakie zachowanie/działania chcesz zgłosić? ☐ Kiedy mniej więcej się zaczęło? Czy trwa nadal? ☐ Czy powiadomiłeś już kogoś o tej sprawie? Napisz kto to był (np. osoby w firmie, media, inne władze). ☐ Czy istnieją relacje pomiędzy wskazanymi powyżej osobami? ☐ Jakie skutki spowodowały lub mogą spowodować opisane przez Ciebie nieprawidłowości?
Fakultatywnie: Dowody i świadkowie <i>Wskaż i dołącz posiadane dowody, potwierdzające opisywany stan oraz wskaż świadków</i>
Oświadczenie osoby dokonującej zgłoszenia Oświadczam, że dokonując niniejszego zgłoszenia: 1) działam w dobrej wierze, 2) posiadam uzasadnione przekonanie, że zawarte w ujawnionej informacji zarzuty są prawdziwe, 3) nie dokonuję ujawnienia w celu osiągnięcia korzyści, 4) ujawnione informacje są zgodne ze stanem mojej wiedzy i ujawniłem wszystkie znane mi fakty i okoliczności dotyczące przedmiotu zgłoszenia, 5) znana jest mi obowiązująca w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym procedura zgłaszania przypadków nieprawidłowości oraz ochrony osób dokonujących zgłoszeń data i czytelny podpis osoby dokonującej zgłoszenia (nie dotyczy zgłoszenia w formie anonimu)

Załącznik nr 3 do *Procedury zgłaszania przypadków nieprawidłowości oraz ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa (tzw. Sygnalistów)* w Instytucie Energetyki - Państwowym Instytucie Badawczym

....., dnia

Oświadczenie pracownika IEN-PIB o zapoznaniu się z *Procedurą zgłaszania przypadków nieprawidłowości oraz ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa (tzw. Sygnalistów)* w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym

Oświadczam, że zapoznałem się / zapoznałam się z *Procedurą zgłaszania przypadków nieprawidłowości oraz ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa (tzw. Sygnalistów)* w Instytucie Energetyki - Państwowym Instytucie Badawczym i zobowiązuję się do jej przestrzegania.

.....
(podpis pracownika)

REJESTR ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH w Instytucie Energetyki – Państwowym Instytucie Badawczym

Numer zgłoszenia	Przedmiot naruszenia prawa	Dane osobowe Sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie	Data dokonania zgłoszenia	Adres do kontaktu do Sygnalisty	Organ publiczny właściwy do podjęcia działań następczych, do którego zgłoszenie zostało przekazane, data przekazania zgłoszenia*	Data poinformowania Sygnalisty o przekazaniu zgłoszenia organowi publicznemu właściwemu do podjęcia działań następczych*	Informacje o niepodejmowaniu dalszych działań w przypadku*	Data zakończenia sprawy

*wypełnić jeśli dotyczy